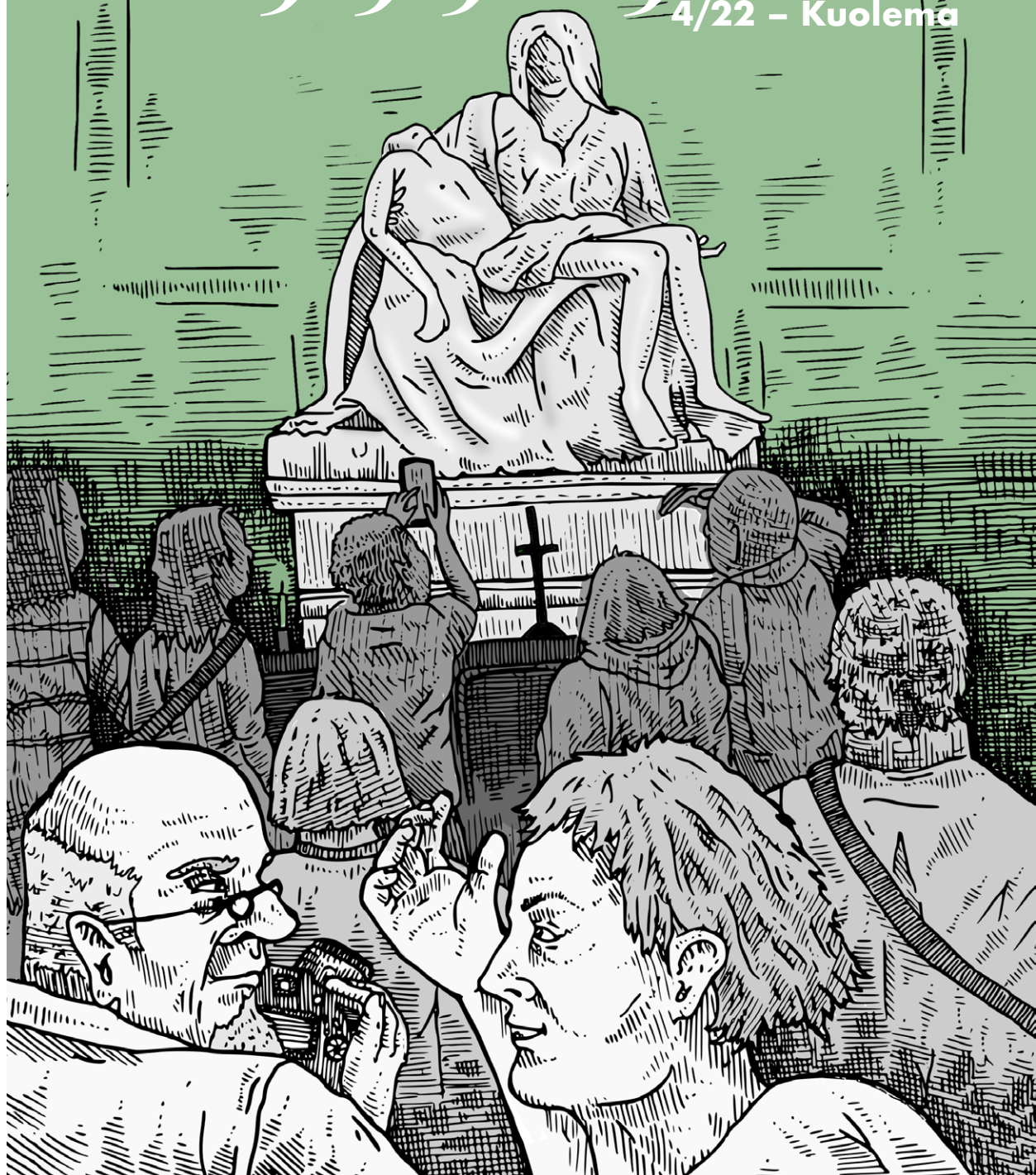

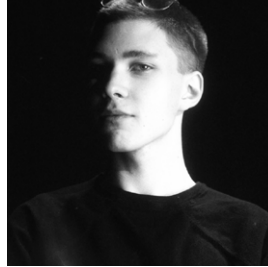
Kynhkninen

4/22 – Kuolema

Frida Kriikku
Päätoimittaja

Valtteri Harakka
Taittaja

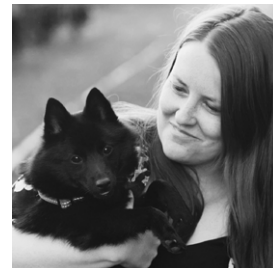
Emmy-Lee Nykvist
Kuvittaja

Rosa Grene
Toimittaja

Ilona Rantala
Toimittaja

Anna Jarske-fransas
Toimittaja

Santeri Riuttamäki
Toimittaja

Joel Kupiainen
Toimittaja

Enja Seppänen
Kirjeenvaihtaja

KYYHKYKEN

Kyyhkynen on Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistyksen julkaisu vuodesta 1853.

168. vuosikerta

Tämä julkaisu on saanut HYY:n järjestölehtitukea

KYYHKYNYNEN 4/22 – KUOLEMA

Hugo Simberg, Kuoleman puutarha.
Ei tekijänoikeutta.

Kyyhkynen

- 04 Pääkirjoitus: epätoivoinen rakkaus
- 05 Puheenjohtajan tervehdys
- 08 Fuksiriennoista päihdepolille
- 12 Harvainvaltaa tukemassa vai demokratiaa vahvistamassa?
- 14 Kristityllä on aina toivoa
- 16 Kirjekyyhkynen
- 17 Syntisyys ja epätoivo
- 20 Toivottomien tapausten pyhimys
- 23 Mikä ahdistaa?
- 26 Runot

Tule mukaan tekemään Kyyhkystä!

kyyhkynen.tyt.fi/toimijahaku

Hallituksen puheenjohtaja: Oskari Kanerva

Päätoimittaja: Frida Kriikku

Kannen kuva: Emmy-Lee Nykvist

Sähköposti: kyyhkynen@tyt.fi

 TeolKyyhkynen

 TeolKyyhkynen

 TeolKyyhkynen

 kyyhkynen.tyt.fi

PÄÄKIRJOITUS: MEMENTO MORI

ja valo on pysähtynyt, muut ihmiset tuntuvat irrallisilta. Olen astunut johonkin elämän ja kuoleman väli-tilaan.

Memento Mori (suom. muista kuolevasi) -aihe näkyikin vahvasti taiteilijan töissä. Keskellä tyyntä lampea nukkuvan tytön yllä lentelevät perhoset kuvastavat sieluja ja elämän ohimenevyyttä. Syntymäpäiväkaku toimii muistutuksena kuolevaisuudestamme, jota absurdisti juhlimme joka vuosi. Synkkää karusellia esittävä teos *Danse Macabre* puolestaan ilmentää kuoleman universaaliutta. Me kaikki kuolemmekin, ja siinä on jotain lohdullista.

Amos Rexin eteen on loppuvuodesta muodostunut useana päivänä pitkä jono. **Hans Op De Beeckin** *Hiljainen paraati* on taiteilijan ensimmäinen yksityisnäyttely Suomessa, ja se on muodostunut yleisömenestykseksi. Ruuhkan välttääkseni vierailen näyttelyssä arkisena ja ankeana aamuna. Tähän aikaan museossa vaeltelee minun lisäksi lähinnä elämänsä alku- ja loppupäässä olevia ihmisiä: vauvoja ja vanhuksia. Yleensä pienet lapset saavat minut kohtuuttoman

vihaiseksi, mutta tasaisen harmaan ja unenomaisen näyttelyn keskelle ne sopivat. Lasten äänet tekevät tilasta aavemaisen.

Tunnelma Op De Beeckin luomassa harmaassa maailmassa on meditatiivinen. Hassuja mittasuhteita saaneet teokset näyttävät suloisen pehmeiltä ja samalla rauhoittavan raskailta. Kävelypolun varrella oleva sohva kutsuu syliinsä, mutta kun istahdan, on se yllätyksekseni kivikova. Aika

Onko tiedekuntamme unessa? Onko muistisairas elossa? Mitä, jos unelmoi omasta kuolemastaan? Lopullisen ja tuntemattoman luonteensa vuoksi kuolema on monelle aiheena ahdistava, ja ennenaikainen tai väkivaltainen kuolema on aina tragedia. Mutta keskellä epävarmuutta se voi myös lohduttaa: kuolema on väistämätöntä, kuolema on varmaa. Sen sivuun työntämisen sijaan sitä on hyvä tarkastella rohkeasti, sillä kuolema antaa elämälle merkityksen.

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Vuosi 2022 on siirtynyt ehtoon puolelle ja kohta taputtelempa sen lepoon historiankirjojen lehtien väliin. Tämä vuosi on ollut hektinen, hallitus aloitti vajaana kautensa ja vuoden aikana sen kokoonpano on muuttunut muutaman kerran. Mutta haasteiden lisäksi on ollut paljon hyvää, syksy oli pitkästä aikaa ”normaali”, eikä tapahtumia jouduttu siirtämään taikka perumaan pandemian takia! Jäsenrekisterimme siirrettiin verkkoon, toverineuvoston vaaleissa äänesti melkein sata

järjestönjäsentä ja poikakalenteri julkaistiin! Olemme myös jatkaneet toimintaa AS-killan, Mythoksen, Kopedan ja Kadetti toverikunnan kanssa tänä vuonna aktiivisesti!

Ensi vuodesta ei vielä voi tietää mitä se tarkalleen tuo tullessaan toverineuvoston valitseman hallituksen ja jaostojen toimijoiden lisäksi. Toinen varma asia on yhdistyksen 170 vuotisen matkan vuosijuhlat sekä tamikuussa oleva teologiristeily.

Haluan vielä kiittää kaikkia yhdistyksen toimijoita panoksestaan tapahtumien järjestämiseen, TYT ei pysyisi pystyssä ilman teidän apua. Heidän lisäksi haluan kiittää hallitustovereitani tästä vuodesta, olitte sitten koko kauden tai vain osan siitä, niin oli ilo tehdä töitä teidän kanssanne tämän vuoden ajan!

Hyvä joulua, rauhallista lomaa ja onnellista uutta vuotta!

LIITTO TUKEE SINUA OPISKELUSSA JA TYÖSSÄ

www.akiliitot.fi

PAPPISLIITTO PRÄSTFÖRBUNDET

SUOMEN
TEO
LO
GI
LIITTO

Ammatillista täydennyskoulutusta
seksuaalisuuden ja ihmissuhteiden
kysymyksissä – jo vuodesta 1969

www.sexpo.fi/koulutus

Sibeliuskin soitteli
ja kuoli

Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistys esittää:

POIKAKALENTERI 2023

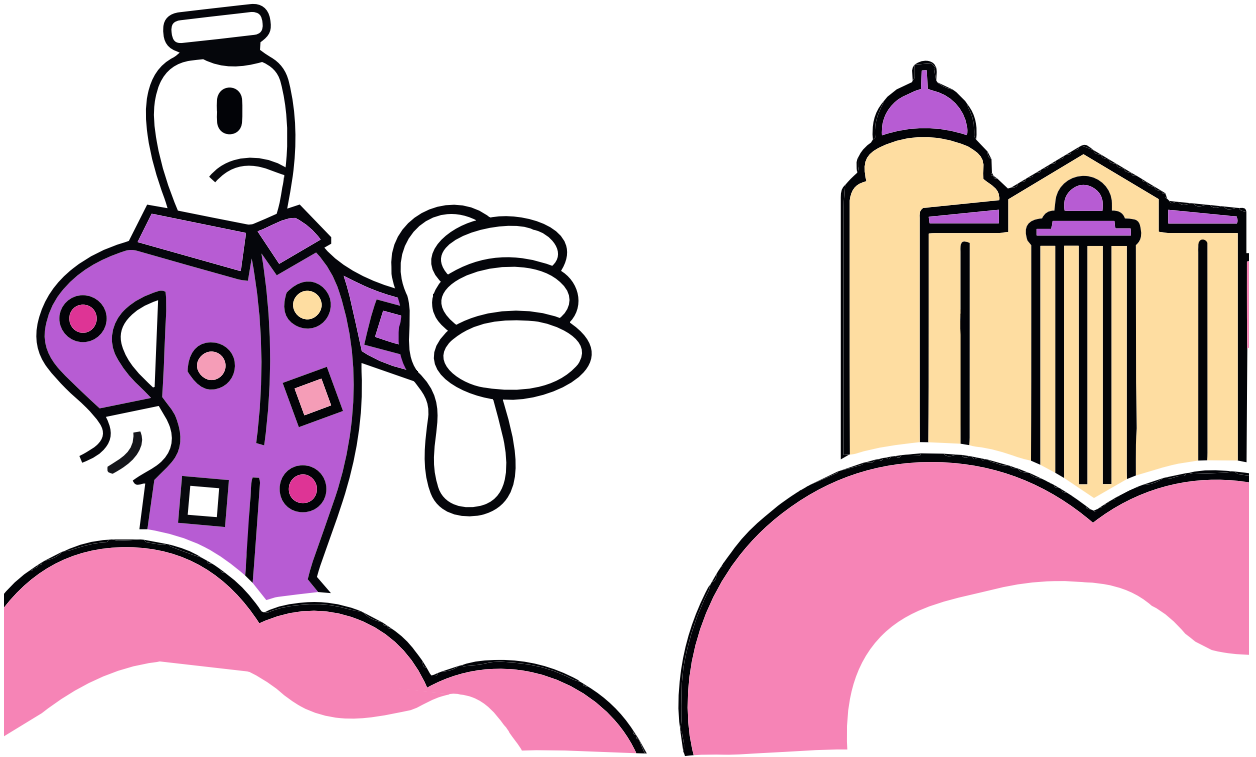
Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistys

Jäsenenä pääset nauttimaan yhdistyksen tarjoamista eduista: lukemattomista tapahtumista sekä lukuisista kirjoista, joita toimistolla myydään edulliseen jäsenhintaan.

Liity jäseneksi osoitteessa www.tyt.fi/jaseneksi

NUKKUVIEN TIEDEKUNTA

Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan edustajistovaalit käytiin 26.10-2.11. Edustajisto eli HYY:n eli ylioppilaskunnan ylin päättävä elin vastaa hallituksen kanssa mm. ylioppilaskunnan taloudesta ja toiminnasta, opiskelijoiden edunvalvonnasta ja ylioppilaskunnan liiketoiminnasta Ylvan omistajaohjauksen kautta.

Teologisen tiedekunnan äänestysprosentti jäi lukuisista eri vaaliryhmien ehdokkaista huolimatta neljänneksi alhaisemmaksi 26,5%. Vaaleista toiseen teologinen tiedekunta on äänestysaktiivisuusti-

lastojen hännässä noin neljäsosan äänestysaktiivisuudella, vaikka teologiehdokkaat pääsevät usein vaaleissa läpi.

Sama matala äänestysaktiivisuus toistui myös marraskuussa järjestetyissä seurakuntavaaleissa, joiden aktiivisuus jäi aiempiakin vaaleja alhaisemmaksi. Kirkkovaltuustoihin valittiin entistä vanhempia luottamushenkilöitä, tosin uudistusmielinen Tulkaa kaikki -liike vahvisti suosiotaan monissa kaupungeissa.

Miksi teologit ja kirkon jäsenet jät-

tävät äänestämättä? Eräs ystäväni vitsaili, että teologit eivät äänestä edustajistovaaleissa, koska jätämme päätökset Jumalan käsiin. En henkilökohtaisesti usko että teologit jättäisivät uskonnollisista syistä äänestämättä, mutta seurakuntaväen alhainen äänestysprosentti on huolestuttava vertauskohde.

Tutkimusten mukaan yleisimpiä syitä jättää äänestämättä seurakuntavaaleissa on ehdokkaiden tuntemattomuus ja etäisyys verrattuna muihin vaaleihin, kuten eduskuntaja kunnallisvaaleihin. Samanlaista

Kuva: © 2022 Helsingin Yliopiston Ylioppilaskunta

tutkimusta ei ole tehty edustajistovaaleista, jossa ylioppilaskunnan jäsenet tuntevat ehdokkaita paremmin, mutta etäisyys muihin vaaleihin varmasti vaikuttaa äänestämättömyyteen.

Ylioppilaskunta ja seurakunta ovat niiden tavallisista rivijäsenistä hyvin etäisiä instituutioita. Vaikka molempien päätösvalta ulottuu tavalliseen opiskelijaan ja kirkossa kävijään, päätöksenteosta tiedotetaan vähemmän, kuin valtakunnallisissa vaaleissa. Silloin kun niiden päätökset ylittävät uutiskynnyksen suurissa medioissa, on syy usein huonoissa, tai vähintään kiistanalaisissa päätöksissä, kuten lehtituen leikkaus (kts. Kyyhkynen 4/21).

Opiskelija on velvoitettu kuulumaan ylioppilaskuntaan toisin kuin seurakuntaan niiden yliopistolaissa säädettyjen erityisten tehtävien takia. Ylioppilaskunnat on velvoitettu toimimaan yhteiskunnallisena, sosiaalisena ja henkisenä edunvalvojana, sekä tukemaan opiskelijoiden opiskeluun ja yhteiskunnalliseen asemaan liittyviä pyrkimyksiä. Ammattikorkeakoulujen opiskelijajärjestöillä ei ole samanlaisia lakisääteisiä velvoitteita.

Ylioppilaskunnan pakkojäsenyydelle on monia vastustajia, mutta harvemmin törmää ihmisiin, jotka olisivat aidosti harmissaan ylioppilaskunnan toiminnasta. Pakkojäsenyyden vastustajat vetoavat tyypillisesti yhdistysvapauden laajentamisesta ylioppilaskunnan toimien vastustamisen sijaan. Ehkä siis pakkojäsenyyden vastustus ma-

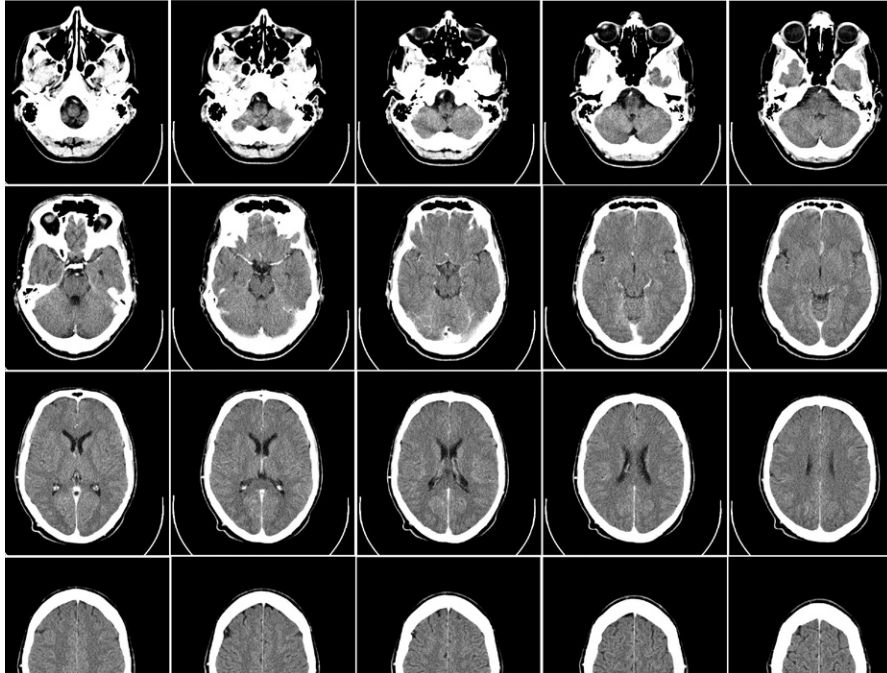
nifestoituu äänestämättömyydeksi vaalipäivän koittaessa, sillä ylioppilaskunnan purkua vaativaa liikettä ei edustajistossa ole vielä syntynyt.

Seurakuntavaaleissa äänestysaktiivisuus on huomattavasti edustajistovaalejakin pienempi, vaikka jäsenyys niissä ei ole pakollista. Valtakunnallisissa vaalitutkimuksissa on todettu korkeakoulutettujen äänestävän vähemmän koulutettuja aktiivisemmin, joka saattaa vaikuttaa tilastoihin. Edustajistovaaleissa on myös käytössä sähköinen äänestysjärjestelmä, toisin kuin seurakuntavaaleissa, joissa on yhä pakko äänestää paikan päällä.

Jotta seurakunta- ja edustajistovaaleissa äänestysaktiivisuus kasvaisi merkittävästi, vaadittaisiin suuria muutoksia. Ideaalimaailmassa ylioppilaskunta ja seurakunta olisivat ylioppilaan ja kristityn yhteisön keskipiste, mutta nykymaailmassa molemmat ovat passiivinen suhde ylemmän viranomaiseen. Viranomaiseen jonka päätöksenteosta kummankaan tavallisella jäsenellä ei ole valtavasti tietoa ja joka tuntuu etäiseltä.

Passiivisella suhteella jäsenistönä ylioppilaskunta ja seurakunta muistuttaa elävän yhteisön sijaan enemmän yhteiskunnan byrokraattista elintä, kuten Kelaa tai Verovirastoa. Työ aktiivisen yhteisön eteen vaatii toimia, kuten päätöksenteon tuomista tavallisen jäsenen tasolle, sekä nykyistä laajempaa tiedotusta. Se vaatii myös toimia yhteisöjen jäseniltä ottaa selvää ja osallistua toimintaan.

ELÄVÄ, KUOLLUT, MUISTISAIRAS

Minua hävettää, että en ole käynyt katsomassa dementiaa sairastavaa vaariani. Olen kyllä miettinyt sitä usein, ajatellut että nyt rohkaistun. Mutta vielä en ole saanut vierailua oikeasti tehtyä.

Ehkä minuunkin on iskostunut syvälle ajatus elämän ja kuoleman rajapinnasta. Siitä kuinka vahvasti mieli ja persoona ovat kiinni elämässä. Kun viimeksi näin vaarin, hän oli jo kuin haamu entisestä. Useita hiih-

to- ja pyöräilykilpailuja voittanut urheiluhullu oli vanhentunut alle vuodessa yli kymmenen vuotta, eikä nyt jaksanut edes kunnolla nousta sängystä kävelläkseen keittiöön.

Tuolloin olin kovin kiinnostunut omasta sukupuustani ja kyselin vaarilta tämän lapsuudesta ja sukulaisista. Se oli mukava ja lämmin hetki. Välillä herään pohtimaan oliko tuo viimeinen yhteinen hetkemme, jolloin vaari oli vielä omana itsenään läsnä keskustelussa.

Pelkään, koska tiedän että vaari on jo unohtanut minut. Pelkään, koska tiedän että minä olen jo kuollut vaarin muistoista. En ole enää Aino, ensimmäinen lapsenlapsi. Olen jo osittain mädäntynyttä lihaa, kellerävä luuranko syvällä muistin mulan alla. Pelkään omaa kuolemaani. Kumpikin tavoillamme olemme toisillemme kuolleita. Tavoillamme olemme elämän rajapinnalla, josta kukaan ei itseään tahtoisi löytää. Ainakaan minä en ole vielä valmis siihen.

Ja ehkä juuri siksi en ole vielä käynyt kylässä vaarin luona.

Nämä hetket muistuttavat meitä jokainen kerta siitä tuskasta, joka muistisairaana omaisen osaksi tulee. Vaari on kuin kuollut, mutta kuitenkin vielä elävä, hengittävä rakas ihminen.

Surevan aika on pitkä, niin sitä sanotaan. Mutta muistisairaana omaisen surun on tuplasti pidempi.

Huomaan olevani hämilläni kokemastani surusta. En osaa antaa itselleni lupaa surra, sillä eihän toinen ole vielä kuollut. Kuitenkin tunnen ikävää ja surua syvällä rinnassani. Samalla minä pelkään.

Nyt kun vaari on jo hetken ollut hoitokodissa, löydän itseni usein vierailemasta mummon luona. Keskustelumme siirtyy aika ajoin maailmantilanteesta ja koulumuis-
telmista myös vaariin. Muistelemme vaarin monipuolista työuraa elokuvateatterissa, talonmiehenä ja veturinkuljettajana. Muistelemme vaarin innostusta viettää aikaa meidän lastenlasten kanssa urheillen ja juoden kuumaa kaakaota Hervannan laskettelukeskuksen kahviossa. Muistelemme myös lähimenneisyyttä, mummon raskasta aikaa omaishoitajana ja sitä pettymyksen tunnetta, kun ei enää pystynytään pitämään rakkaastaan huolta.

JOEL KUPIAINEN

UNI KUOLEMASTA

SV: Itsemurha

Kuva: © DC Comics 1989.

Siitä asti kun sain tietää Netflixin The Sandman-sarjasta, odotin sitä kuin kuuta nousevaa. Sen ilmestyessä heinä-elokuun taitteessa, katsoin koko sarjan yhdeltä istumalta ja vielä uudestaan erään läheiseni kanssa paria viikkoa myöhemmin. Teini-ikäisinä olimme hänen kanssaan samanaikaisesti tutustuneet alkuperäiseen sarjakuvaan. Olen lukenut tämän Neil Gaimanin käsikirjoittaman sarjakuvaeepoksen alusta loppuun neljä tai viisi kertaa, viimeksi kesällä 2018.

Olin tuolloin elämäni aallonpohjassa ja palannut itselleni tuttuun mielentilaan: halusin kuolla. Masenukseni ja silloinen elämäntilanteeni nivoutuivat niin tehokkaasti yhteen, että ajatus kuolemasta kristallisoitui mielessäni ainoana järkevänä vaihtoehtona. Aloin pohtimaan mikä olisi sopivan diskreetti tapa päättää päivänsä, sellainen joka aiheuttaisi kaikista vähiten vaivaa kenellekään. Kenelle testamenttaan kirjani, levykokoelmani ja soittimeni? Onko minun pakko antaa vanhempieni penkoa asuntoani ja tavarani?

Ajatus itsemurhasta on sitä toistuvasti hautoville niin läheinen ja tuttu, että huumori aiheesta on melkein oma alagenrensä. Kuitenkin itsemurhasta puhuminen on niin voimakas sosiaalinen tabu, että siitä puhumalla ja vitsailemalla saa itsensä kaikenlaisiin sosiaalisiin hankaluuksiin melko nopeasti. Täten kannoin päätöstäni mukanani kertomatta siitä kenellekään usean päivän ajan.

Kesken tämän episodin muistin yhden hausimmista ja kamalimmista

Kuva: © Liam Daniel / Netflix 2022.

itsemurha-aiheisista sarjakuvapaneeleista. Siinä television lastenohjelman dinosauruskäsinukke käskää nukketaitelijan välityksellä lapsosia viiltämään ranteet auki, sillä maailmanloppu on käsillä.

“Ja muistakaa naperot, poikittain ei pitkittäin”.

Minut valtasi tarve nähdä nuo paneelit. Lähdin lähimpään kirjastoon tuon vitseistä tummasävyisimmän sisältävän, ensimmäisen Sandman-albumin, Preludes and

Nocturnes (kokooa sarjan ensimmäiset lehtinumerot vuosilta 1988-89), toivossa. Lähimmän kirjastoni hyllystä löytyikin hiljattain ilmestynyt suomennettu laitos, mutta koska olin lukenut sarjakuvan alunperin englanniksi, eivät suomennetut paneelit minulle kelvanneet. Kirjastohaun mukaan Viikin, itselleni täysin tuntemattoman kaupunginosan, kirjastolta saisin yhdellä kertaa noin puolet yksitoista albumia kattavasta sarjasta, mukaan lukien 2010-luvulla, pari vuosikymmentä sarjan päättöksen jälkeen, julkaistun esiosan,

jonka olin lukenut vasta kerran. Mietin, olisiko minun aihetta lukea Sandman pitkästä aikaa uudestaan kun kaupunginkirjasto tarjosi minulle mahdollisuutta siihen näin helposti. Olin työtön ja masentunut, eikä minulla ollut muutakaan tekemistä, joten poistuinkin kirjastosta reppu täynnä sarjakuva-albumeita. Ei ole ennenkuulumatonta, että sisäinen, obsessiivinen fanipoikani kävelee noin vain masennukseni päältä.

Neil Gaimanin käsikirjoittama, vuosina 1988 - 1997 julkaistu The Sandman on genrejä ja mytologioita sekoittava kauhufantasiaepos, jonka maailmassa on tilaa sekä kristillisille mytologioille, kuten taivaalle ja helvetille, että pakanajumalille ja heidän maailmoilleen. Sarjan päähenkilönä toimii unien ja tarinoiden henkilöitymä, useita nimiä totteleva Uni. Tapahtumat saavat alkunsa kun Uni joutuu ahneen ja kunnianhimoisen maagin vangiksi tämän yritettyä manata vangikseen itse Kuolemaa. Polveilevan sarjan henkilökaartissa kohtaamme muun muassa “ensimmäisen tarinan” päähenkilöt, veljenmurhaa toistuvasti toteuttavan Kainin ja Abelin, pohjoismaisen jumaltaruston Odinin, Thorin ja Lokin, helvetin ruhtinaan Luciferin ja runsaslukuisen joukon demoneita, sekalaisen joukon kuolevaisia ja kuolemattomia, historiallisia henkilöitä, varislintuja, brittiläisen kansantaruston keijuja, uneksijoita, unia ja painajaisia-kin. Näiden lisäksi tutuiksi tulevat Unen sisarusket, Loputtomat, joista tasapainoisin on katraan toiseksi vanhin, lempeänä ja ystävällisenä goottityttönä kuvattu Kuolema. Sisaruskatraan muihin jäseniin lukeutuvat Unta ja Kuolemaa vanhempi Kohtalo, sekä nuoremmat Halu, Epätoivo ja Houre (Unta nuorempi Tuho on valistuksen aikana todennut kuolevaisten ottaneen omasta

Kuva: © Liam Daniel / Netflix 2022.

mielestään liiankin hyvin vastuun omasta tuhostaan ja täten katsonut sopivaksi jättää tehtävänsä).

Sarjan teemojen kirjo vertautuu lähes mihin tahansa pyhien tekstien kokoelmaan, mutta pyhissäkin teksteissä usein esiintyvä vastuun tematiikka on kenties sarjan toistuvim ja painavin. Vastuu esiintyy sarjassa Loputtomien keskinäisissä pohdintoissa ja konflikteissa, mutta myös Loputtomien, jumalten ja kuolevaisien välisissä juonipunelmissa. Törmäämme jatkuvasti hahmoihin, joiden käytöstä ohjaavat heidän taustat ja aiemmat kokemukset ja jotka jou-

tuvat tilanteisiin, joissa heidän on kannettava vastuu omista teoistaan, vaikka he eivät olisi valmiita, saati edes halukkaita siihen.

Sarjakuva ylsi ilmestyessään harvinaiseen kaupalliseen menestykseen ja kriitikkosuosikin asemaan. Sitä on kiitelty mm. taidemuotonsa rajoja ja konventioita rikkovasta ilmeestä, taitavasta tarinankerronnasta, sekä sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen positiivisesta kuvailusta. Maininnan arvoista on myös Gaimanin syvä mytologioiden ja niitä käsittelevän kirjallisuuden tuntemus: sarjan jumalista, enkeleistä ja

demoneista valtaosa esiintyy eriinäisissä mytologioissa jollain tapaa. Netflixin tv-adapataatio nostaakin hyvin esiin sarjan relevanssin. Noin kolme vuosikymmentä myöhemmin sarjakuvan ensimmäisistä julkaistuista lehtinumeroista voimme edelleen pohtia tapoja, joilla Gaimanin luomus on merkittävä ja valita melkein minkä tahansa aspektin tai episodin sarjasta tällaisen analyysin kohteeksi.

Sandman on, monen muun asian ohessa, perusteellinen ja aikaansa verrattuna rehellinen ja haavoittuvainen pohdinta olemassaolosta ja

elämästä. Täten se sisältää myös sarjan rehellisiä ja haavoittuvaisia pohdintoja kuolemasta ja sen monista luonteista. Kohtaamme useita kuolemia, traagisia ja väkivaltaisiakin, mutta kohtaamme myös kuoleman, joka haluaa olla kuolevalle läsnä tämän kuoleman hetkellä. Kuoleman, jolle tärkeintä on, että kuolevalla on hyvä ja turvallinen olo jatkaessaan taivaltaan auringottomiin maihin, kuten sarja kuvailee kuolemanjälkeistä elämää. Vaikka sarjan kosmologiassa ei ole yksiselitteistä kuvaa kuolemanjälkeisestä elämästä, se esittää tälle useita mahdollisuuksia, joskus jopa niin, että kuolevalla on valinnanvapaus uudestisyntymän tai toisenlaisen olemassaolon suhteen. Toisaalla törmäämme hahmoihin, jotka tahoillaan uhmaavat kuolemaa ja toisinaan jopa välttävät sen kokonaan. Siinä missä yhden hahmon elinikä ei meidän näkökulmasta riitä kovinkaan kauas, ovat jotkut välttyneet kuolemalta jo vuosisatojen tai -tuhansien ajan.

On selvää, että kun kuolema esiintyy sarjassa omana henkilönään, se esiintyy myös ilmiönä ja hyvin moninaisena sellaisena. Vaikka kohtaamme Sandmanissa useita väkivaltaisiakin kuolemia, pyrkii sarja käsittelemään kuolemaa lempeimmällä ja ystävällisimmällä mahdollisella tavalla. Kuolema on pohjimmiltaan, ja haluaakin olla, ystävä, joka johdattaa meidät olemassaolomme seuraavaan vaiheeseen. Sillä ei ole aikaa vitkastelulle ja saivartelulle, mutta lähtökohtaisesti se ei tuomitse meitä, vaan ottaa meidät vastaan sellaisina kuin olemme, olimme miten vaillinaisia, keskeneräisiä ja viallisia tahansa. Ei ole kuolemasta kiinni, joudummeko taivaaseen vai helvettiin, synnymmekö uudestaan omaan maailmaamme vai tapahtuuko meille kenties jotain muuta. Se on itsestämme, teoistamme ja myös en-

nen kaikkea asenteistamme kiinni. Kaikille ei myöskään anneta vaihtehtoja, moni jatkaa yksinkertaisesti "auringottomiin maihin".

Kuoleman tematiikka on Sandmanissa monelta osin myös olemassaolon tematiikkaa. Aihepiiri saavuttaa sarjakuvan edetessä hyvinkin eksistentiaalisia tasoja, jolloin Kuolema on samanaikaisesti tärkein lähimmäinen, mutta myös symboli elämälle, olemassaololle, uuden synnylle ja koko luomakunnalle. Tätä alleviivaa kuoleman alituisen riipuksena kantama Ankh-risti. Kuolema on toki elämän päätöspiste ja yksilön maailman ja kokemuksen loppu, mutta sen yksinkertaistaminen vain täksi olisi silmien sulkemista kaikelta siltä, mitä kuolema merkitsee niiden elämässä, jotka vielä jäävät tänne. Toisaalta Sandman myös näyttää meille, että joissain tapauksissa symbolinen tai konkreettinenkin kuolema on annetuista vaihtoehdoista paras (ohjaan tässä kohta erityisesti Dream Country-albumin pariin, mutta täyden särpimen saa lukemalla sarjakuvan alusta loppuun, enkä keksi parempaa tekemistä joululomalle).

Lukiessani Sandmania kesällä 2018 sain pikkuhiljaa taas otteen elämästä. Elämällä on se hassu tapa, ettei sitä kiinnosta itsemurhaa hautovien realiteetit. Elävän maailman oletus on se, että olemme elossa ja olemassa ja että elämän on kuljettava omaa rataansa, halusimme sitä tai emme. Itsemurhaa hautovaa se ei halua kohdata, koska itsemurha kyseenalaistaa ja rikkoo elämän ja olemassaolon peruslähtökohtia. Mutta vaikka ottaisimme nämä asetelmat itsestäänselvyyksinä, voimmeko loppujen lopuksi koskaan luottaa siihen? Minkään uskonnon eskatologia ei poista sitä tosiasiaa, että maailmamme tasa-arvoisin ilmiö on kuole-

ma. Jokainen meistä, tunnustimme mitä katsomusta tahansa, kohtaa kuoleman ennemmin tai myöhemmin. Kohtaamme sen parhaimmillaan useita kertoja, kun läheisemme, ystävämme ja ystävien ystävämme kuolevat. Monet meistä kohtaavat myös useita symbolisia kuolemia elämänsä aikana ja väitän, että näistä välittyy enemmän elämäkokemusta ja viisautta kuin mitä keskiluokkaiset ihanteet, yltäkylläisyys ja materiaallinen hyvinvointi voivat meille koskaan tarjota. Jälkikäteen ajateltuna minun kuolemani kesällä 2018 oli ennen kaikkea symbolinen. Se mahdollisti muutoksen ihmisestä, jota vihasin, ihmiseksi jota halusin rakastaa. Lukuisat myöhemmät tilanteet opettivat, etten kroonisesti masentuneena ihmisenä ehkä ikinä voi kokonaan luopua unelmastani kuolla, mutta Sandman muistuttaa minua siitä, että Kuolema on myös ystävä, jonka tarkoitus on antaa meille käsi ja kulkea kanssamme kohti tuntematonta, kohti unta paremmasta, kohti täyttymystä.

Jos kärsit itsetuhoisista ajatuksista, näköalattomasta epätoivosta ja koet olevasi yksin näiden tunteiden kanssa, apua on saatavilla. Kirjallisuus ja kulttuuri ovat erinomaisia välineitä näiden tunteiden työstämiseen, mutta eivät sinällään korvaa konkreettista apua.

**Mieli Ry:n kriisipuhelin:
09 2525 0111**

Kirjoittaja on kroonisesti masentunut kulttuuribörhö, joka on hautonut itsemurhaa lukemattomia kertoja lapsesta asti ja pitää varislinnuista, kissoista, makaaberista kirjallisuudesta ja synkistä tarinoista.

KIRJEKYYYHKYKEN

Heräsin toissaviikolla aivan liian myöhään siihen, että eräällä kurssistani olisi pian esseesuunnitelman palautuksen deadline. Panikoin ja tein suunnitelman yhden viikonlopun aikana parhaani mukaan, vaikkakin aivan liian viimetingassa. Sain esseestä niin sanotusti rakentavaa palautetta. Jossain lauseissa ei ollut mitään järkeä, ja ennen kaikkea on ylimielistä ja typerää venyä näin lähelle deadlinea.

Akateeminen itsetuntoni on kolahdellut täällä huolella. Tiesin, että kurssit olisivat haastavia, mutta yllättäen haastavinta on ollut kohdata omat etuoikeutensa. Piiskasin itseä-

ni siitä, miksen ollut huolellisempi, tarkempi ja järkevämpi. Mulla on etuoikeus opiskella kursseilla, joista paikalliset kurssikaverit maksavat 30 000 puntaa vuodessa. Ne on mulle maksuttomia vain, koska oon sattunut syntymään Suomeen, missä vanhempien taloudellinen tilanne ei ole samalla tavalla este opiskelulle kuin täällä. Mun epävarmuudet liittyvätkin pääasiassa mun luokkataustaan, koska tiedän, etten voisi opiskella, jos olisin syntynyt jonnekin muualle. Se laittaa miettimään, että millä meriiteillä oon ansainnut päästä tänne. Vai oonko oikeastaan ansainnutkaan?

Luokka on ollut myös esillä suomalaisessa mediassa viimeaikoina. Natalia Kallion Kotileikki on kaikissa lehdissä ja mun somefeedissä viikosta toiseen. On julkaistu arvioita ja kolumneja siitä, miten luokkatausta näkyy kirjallisuudessa ja mitä siitä pitäisi Suomessa ajatella. Syksyn aikana piehtaroidessani omissa epäonnistumisissani luin Kotileikin, Ville Verkkapuron Peten ja muita hiljattain julkaistuja milleniaaliangstisia luokkanousunarratiiveja, joihin on upotettu somerunoutta ja inspiraatio-sitaatteja. Kärsimys on asia, jonka kokemuksesta ei voi tehdä vertailua ihmisten välillä, mutta mulle henkilökohtaisesti on antanut

äärimmäisen hyvää perspektiiviä omaan tilanteeseen suomalainen salonkikelpoinen luokkakeskustelu. Oon saanut itseni kiinni siitä, kuinka säälistä kuulostaa valittaa siitä, miten raskasta on saada tällaisia etuoikeuksia. Voi mua raukkaa.

Kohtasin täällä erään toisenkin tilaisuuden, jossa olin äärimmäisen epävarma itsestäni ja siitä, oonko lainkaan oikeassa paikassa. Mun opinnot on siinä pisteessä, että olen niin sanotusti gradua vaille valmis ja avoin harjoittelutilaisuuksille. Menin verkostoitumistapahtumaan ajatuksena juoda pari olutta ja udella kiinnostavilta organisaatioilta hei-

dän työstään. Ehkä löytäisin inspiraatiota siihen, mihin voisin hakea ja miten erilaiset organisaatiot toimivat.

Päädyin pöytään, jossa oli mua kiinnostavien tahojen edustajia. Yhtäkkiä tilanne kääntyy pääläelleen, kun nämä ihmiset, joiden työstä oon tullut itse utelemaan, alkaakin kysyä multa kysymyksiä. Millaisia teesejä esitän maisterintutkielmassani? Millainen on mun visio paremmasta maailmasta? Mitä haluaisin harjoittelussani oppia, milloin voisin aloittaa?

En taaskaan ollut varautunut ja tunsin oloni ihan helvetin tyhmäksi. Miksei mulla ole hissipuhetta valmisteltuna tällaisia tilanteita varten. Mulla on kyllä visioita, mutta niitä on vaikea avata syvällisesti ja spontaanisti täysin valmistautumatta.

Tilanne menee vielä oudommaksi. Multa pyydetään käyntikorttia. Käyttääkö ihmiset oikeasti käyntikortteja? Multa kysytään, miten haluaisin että mua kontaktoidaan. En mä tiedä, en ajatellut että joku yhtäkkiä haluaisi. Ainoa ihminen joka mua on hiljattain kontaktoinut on tyttö, jonka kanssa tehtiin teininä toisillemme tatuointeja hankaamalla tulitikulla ihoa niin kauan, että se palaa. Mun käsivarressa on hennot arvet yli kymmenen vuoden takaa. Ei olla puhuttu vuosiin ja se kysyi, lainaisinko sille rahaa. Lähetän parikymppiä, ja se on hyödyllisin asia mitä oon tehnyt moneen kuukauteen, musta tuntuu.

Perspektiivin palautus on se, mitä luokkakeskustelussa kaivataan. Miksi tietynlaiset salonkikelpoiset narratiivit saa juuri nyt niin paljon tilaa? Mäkin otan tässä nyt itselleni sitä. Katsokaa, kun mä oon päässyt niihin pöytiin. Elän mun äidin unelmaa. Ihan vitun ihanaa olla täällä, ihanaa tuntea olo välillä huonoksi, kun on itseä vähän parempien ihmisten seurassa. Ehdottomasti parasta on ollut tavata ihmisiä, joilla on samanlaista seikkailunhalua ja paloa kokea uusia asioita ja ympäristöjä kuin itselläni, olla vähän tyhmä ja oppia virheistä.

MAAILMANKAIKKEUS ON KUMMIT

SV: Itsemurha

Maailma on täynnä aaveita, niitä goottilaisen kirjallisuuden levottomia sieluja, jotka takertuvat pakonomaisesti entisen elämänsä rippeisiin ja paikkoihin, jonne ne joskus kuuluivat. Ne ”elävät” keskuudessamme. Olevaisen ja olemattoman, tämän- ja tuonpuoleisen rajamailla oleskelevien epäkuolleiden ”olemassaolo” häiritsee maailmaamme ja sen selkeinä pidettyjä kategorioita. Ja me taas vedämme niitä puoleemme; ihmisenä oleminen on kummiteltuna olemista. Ihmismieli itsessään on täynnä erilaisia haamuja, kuten muistoja, haaveita, pakkomielteitä, uskomuksia – asioita, jotka viipyilevät, riivaavat ja toisaalta myös kannattelevat meitä. Niin kadotetut menneisyydet kuin tapahtumatta jääneet tulevaisuudetkin kummittelevat länsimaista kulttuuria. Jumala on kuulemma kuollut, mutta ainakin hänen henkensä viipyilee sekä käytännössämme että teologioissamme. Olemassaolo on riivattua ja haamuihin on kovin helppo pakkomieltä, tiedän sen kokemuksesta.

En usko kummituksiin, ja usko ei tässä olekaan tarpeen. Mitä tahansa ne ovatkin, mistä tahansa ne tulevatkin, aaveet ovat todellisia. Ihmiselämä on goottilaista fiktiota. Kauhu-kirjailija **Thomas Ligottin** mukaan haamut ovat aina päänsisäisiä; saatat luulla, että ullakollasi kummittelee, mutta mikä todella kummittelee ullakollasi on sinun oma mielesi. Jotkut vain ovat enemmän taipuvai-
sempia moiseen kuin toiset.

Aaveiden ontologinen omaehtoisuus voidaan kuitenkin todistaa, sikäli kun niiden jättämiä jälkiä löytyy kosketeltavasta todellisuudesta. Viime vuosisadan loppupuolelta nykyisen alkuun englantilainen industrial-duo Coil äänitti okkulttisista virtauksista ammentavaa poptaidemusiikkia, joka huokuu henkimaailmallisuutta. Vokalisti **John Balancen** kuoleman jälkeen yhtyeen toinen puolisko, **Peter Christopherson** loitsi kasaan, Balancen jäljelle jääneitä vokaaliäänityksiä käyttäen, Coilin viimeisen albumin, jonka otsikoksi tuli *The Ape of Naples* (2005). Se on äänilevyn muotoinen *kenotafi*, jolla laulajan ääni kuuluu kirjaimellisesti haudan takaa. Hartauden ja hysterian välillä ailahtelevan levyn rappioromantisissa lauluissa kuoleman odotus ja libidinaalinen halu sekoittuvat toisiinsa. Kappale ”The Last Amethyst Deceiver” jatkaa eksplisiittisesti ikivanhaa *memento mori* -perinnettä. Kuulija voi herätä ihmettelemään, tuliko tuo ääni – joka lakonisesti kehottaa meitä *kunnioittamaan haaskalintuja, sillä ne ovat meidän tulevaisuutemme* – alkujaankaan elävän olennon kurkusta. Balancen poetiikassa kuolema on aina lähellä, ellei jo läsnä. Hän, yhdessä myöhemmin menehtyneen Christophersonin kanssa, kummittelee yleisöään edelleen – tosin siinä sinällään ei ole mitään ainutlaatuista, sillä eikö jokainen äänilevy ole pohjimmiltaan aavemainen objekti, jota tekijänsä kummittelee, ja joka kummittelee kuulijaansa?

Kun keho kuolee ja katoaa, tarvitsee levoton henki uuden majapaikan – oli se sitten rapistuva kartano, hautakivi taikka japanilaisen kauhuelokuvan videokasetti. Jotkut objektit ovat riivattuja, kuten olemme huomanneet, mutta populaarissa mielikuvituksessa henget useimmiten kiinnittyvät tiloihin. Kuolleet, kuten elävätkin, ovat paikkasidonnaisia. Vainajia lienee helpoin kohdata hautausmailla, jotka monet ihmiset tuntevat kokevan jotenkin karmivina (ja ehkä aaveista tuntuu samalta, kun ne kulkevat ”meidän” maailmassamme). Kai hautausmaa tuntuu vieraalta silloin, kun sen mieltää olevan varattu niille ”toisille” – vaikka tosiasiaa se vain odottaa meitä, sinua ja minua.

Itse en yleensä kohtaa haamuja hautausmailla, ja joskus vieraillessani ystävän haudalla, tuntuu siltä, kuin minä kummittelisin häntä ennemmin kuin hän minua. Kuolleiden asuttamisessa paikoissa tuntemiemme ontologisten kategorioiden rajat voivat hämärtyä, tai kadota kokonaan. Aaveet tekevät kaltaisekseen.

Erään saksalaisen pessimistin, **Philipp Mainländerin** mukaan maailmankaikkeus sai alkunsa Jumalan itsemurhasta. Alussa Jumala oli ykseys, joka ei kuitenkaan halunnut olla; saavuttaakseen olemattomuuden hän pirstaloit itsensä aikasidonnaisiin fragmentteihin, joissa maailma tuli olevaiseksi. Näin ollen kaikki olevainen, ihmiset mukaanlukien, on luojaan tuhoutumisviettiä heijastelevaa fragmentaarista roinaa. Maailma, kuten Mainländer

USTALO

Kuva: George Eastman Museum. Ei tekijänoikeutta.

sen näki, on siis Jumalan mätänevä ruumis tai kosminen hautapaikka. Luonnollista teologiaa luutarhoissa. Mainländerin kosmogoniaa seuraillen voitaisiin puhua "hautausmaateologiasta", jossa merkkejä Ju-

malasta löydetään hajoamisesta ja rappeutumisesta, maailmassa aave-
maisesti viipyilevistä katoavaisuuden vihjeistä. Sammaleeseen peittyvät kivet, marraskuisessa maassa mätänevät lehdet, ihmiselämän

hiipuvuus – tuo kaikki on sen vastahakoisen demiurgin jäämistöä. Hajoamisen ja uusiutumisen hengästyttävä immensiteetti ja näennäinen loputtomuus heijastelee aikaa, johon me temporaalisina olentoina emme

Kuva: National Media Museum. Ei tekijänoikeutta.

kuulu, eli iankaikkisuutta. Ajan syvyyden ja kuoleman totaalisuuden herättämä *kosminen vertigo* vie kuolevaisen, aikaan sidotun sielun sijoiltaan – tai kohti transsendenttia. Kosminen kauhu ja usko, kuten Antti Nylén pohtii, voisivatkin olla yhtä vaistomaisia ”vastaelämyksiä”, eli yhden kolikon kaksi kääntöpuolta. Siinä missä usko voi joskus ilmetä kosmisina yksinäisyyden ja hylkäämisen tunteina, yhtä lailla voi

kauhun kokemuksen ytimeä löytyä ylimaallinen hurmio. Mielestäni kaikki todellinen kauhufiktio on yliluonnollista, eli potentiaalisesti jumalallista.

Oz Perkinsin elokuvan *I Am the Pretty Thing That Lives in the House* lopussa päähenkilö Lilyn ruumiiton ääni kertoo meille, että taloa, jossa kuolema on, eivät elävät voi enää ostaa tai myydä; tuollaista

paikka voidaan vain lainata sinne jääneiltä aaveilta. Miltein mikä tahansa asuttamamme paikka onkin sellainen, jossa joku on kuollut, joten on luultavaa että jotakuinkin kaikkialla kummittelee. Kummitusten kiinteistöissä elävät – tulevaisuuden haamut – vain odottavat vuoroaan, sillä kuolleet perivät maan. Aaveissa, niiden häilyvyydestä huolimatta, on jotain outoa pysyvyyttä; me taas olemme ainoastaan vuokralaisina täällä, tässä hiljaisessa ja pimeässä talossa. Sillä, kuten Ligotti kirjoittaa, ”olemme meidät itsemme ylittävän, mysteerissä piileskelevän hulluuden aaveita. Ja vaikka etsimme tarkoitusta läpi loputtomien huoneiden, kaikki mitä saatamme löytää on peilissä kuiskaava ääni talossa, joka ei kuulu kenellekään.” Totisesti, meidän maailmamme on hautausmaa, haamuja täynnä – mutta kuka on kummiteltu, kuka kummittelija?

Lähteet:

Lachman, Gary (2008). *The Dedalus Book of Literary Suicides: Dead Letters*. Cams: Dedalus.

Ligotti, Thomas (2010). *The Conspiracy Against the Human Race: A Contrivance of Horror*. New York: Hippocampus Press.

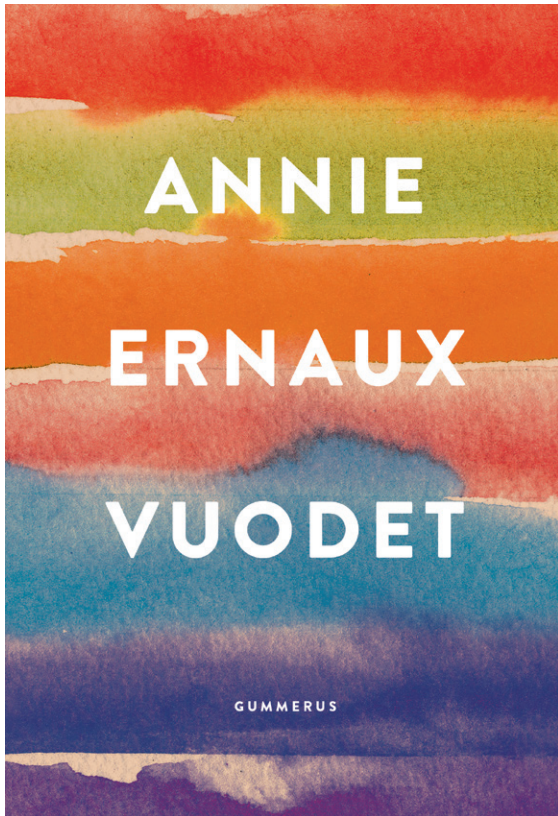
Ligotti, Thomas (1994). *Noctuary*. New York: Carroll & Graff, inc.

Ligotti, Thomas (2008). *Teatro Grottesco*. London: Virgin Books Ltd.

Nylén, Antti (2016). *Kauhun ja ulkopuolisuuden esseet*. Turku: Kustannusosakeyhtiö Savukeidas.

Tibet, David (toim.) (2016). *The Moons at Your Door*. London: Strange Attract

KIRJA-ARVOSTELU: ANNIE ERNAUX – VUODET

”Ehkä jonain päivänä asiat ja niiden nimitys kokonaan erkanevat toisistaan, ja silloin hän ei enää kykene nimeämään todellisuutta, vaan jäljellä on enää pelkkä muodoton olevaisuus. Nyt hänen on kirjoitettava muoto tulevalle poissaololleen ja aloitettava tämä kirja, toistaiseksi pelkkä luonnos.”

Annie Ernaux’lla on maaginen taito luoda mielikuvia pienistä, ohitse häivähtävistä hetkistä elämässä, joihin

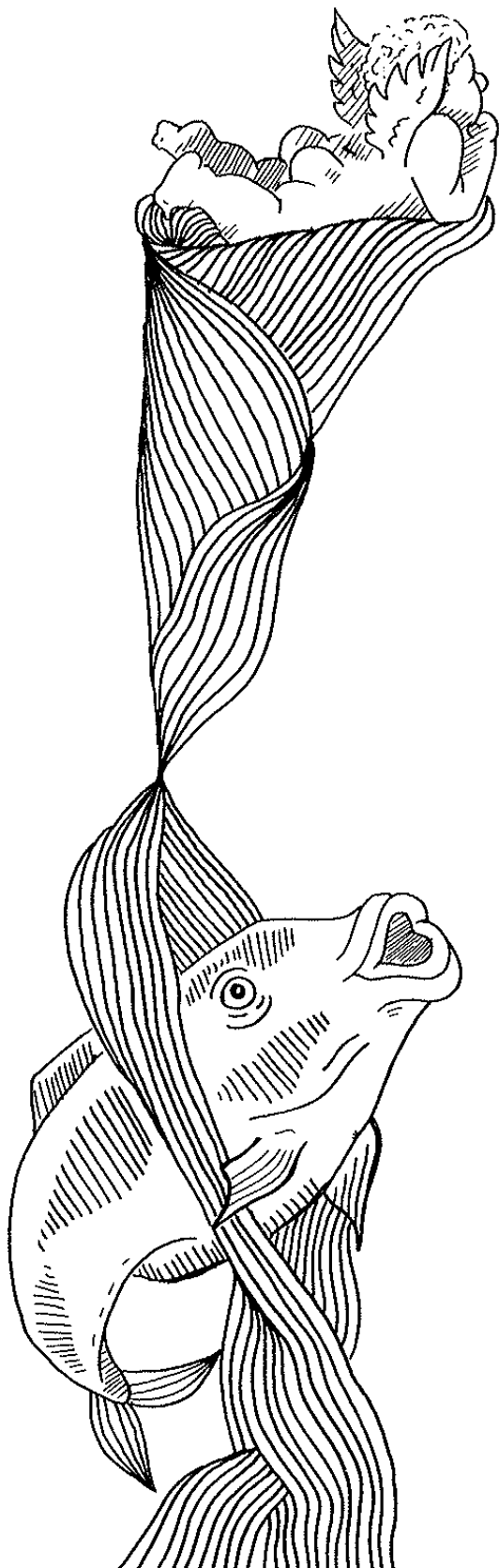
tuntuu samaan aikaan tiivistyvän aikakausia ja sukupolvia läpäisevä luotilanka. Kun aloin kuuntelemaan Annie Ernaux’n kirjaa Vuodet, ensimmäistä kertaa koin kirjan, joka on kirjoitettu aktiivin sijaan passiivissa. Lauseet, joiden yleisväärittämät kuvasivat kummallisella tavalla samaan aikaan yleisiä ja toisaalta äärimmäisen yksityisiä hetkiä rakensivat taidokkaan ja tarkkanäköisen ihmiselämien katadraalin.

Vuodet kertoo elämänmittaisen kasvutarinan vuosien 1940 ja 2006 välisessä Ranskassa. Päähenkilö kasvaa sotienjälkeisessä uudistusten ja yhteiskunnallisten trendien pyörteissä. Ernaux ei ole lainkaan vaatimaton, vaan kutoo tarkoituksenmukaisia yhteyksiä erilaisten yhteiskunnallisten keskinäisriippuvuuksien taitekohtiin ihastuttavan tarkkanäköisesti. Ajan eteneminen on kuvattu kuten se inhimillisenä kokemuksena etenee; yksilön sisimpänä herkkyytenä, muutoksina joista aukeaa koko maailma.

Ernaux’n tekstissä on usein valokuvia, joihin vangitut lemmikit, autot, ystävät ja perheenjäsenet olivat kerän, mutta eivät enää. Valokuvat, pienten hetkien kuvaukset liittävät päähenkilön epämääräisten hetkien laajempaan kokonaisuuteen. Lyhyt hetki laajenee tekstissä ja aukenee moniaaksi, maisemaksi. Kollektiivinen kokemus, tietoisuus ja olemus ovat läsnä pisteenä ajassa, kokemuksissa ja niiden rajattomuudessa. Kun tarina etenee, päähenkilö alkaa pikkuhiljaa hellittämään muotojen hakemisen hetkistä, ja uppoutuu yhä syvemmälle kokemuksiinsa paljaaltaan.

Kirjassa elämä etenee rinta rinnan kuoleman kanssa, olemisen ja olemattomuuden taitepisteen kulkiessa kokoajan kauemmaksi. Elämä ja kuolema virtaavat käsikädessä, kuten myös päähenkilö suhteessaan toisiin. Kirjan päähenkilö selvittää etukäteen omaa väistämätöntä poistumistaan tarinan edetessä: ”Hänelle on tärkeää hahmottaa se aika, jonka hänen käyntinsä maan päällä kestää. Se aikakausi, joka hänet on lävistänyt, se maailma, jonka hän on rekisteröinyt elämällä elämänsä.” Kaikki kuvattu historia sulkeutuu hänen eloonsa, rooliinsa tässä maailmassa.

Kuuntelin Vuodet tuoreeltaan, kun olin itse kokenut menetyksen perheessäni. Kirjan lukeminen oli sellainen kaunis ja lempeä lohdutus, jota toivoisin lämmöllä kaikille kuolemaa ja elämää sureville.

Sampo Alanko

1.

se tulee se tulee
välil se etuilee
samallail ei tule
kaikille venue
erilainen

suut käy, millo se
käymää tulee?
halutaa päästä karkuu
silti vähiten parkuu
se joka taivaan rapuille astuu

se tulee, suru sen mukaan
kuolema koittaa
pieneks hetkeks
elämän voittaa
pois mielestä menee
mut aina se uudellee tulee

2.

Hän lähti ja mä kaduin
Miks en menny käymää?
Paskat tekosyyt oli
miks en menny käymään.
Niil nuoril aina nii kiire,
ne vanhat aina sanoo.
Mul oli kiire juosta
itteäni pakoon.
Peilis itteni kohtaan,
suuri suru mua oottaa.
Miten voin antaa anteeks
jotai mitä en voi korjaa?

En enää ikävöi kuolemaa.
En itke sen perään.
En juokse sitä vastaan.

Miksi tahtoisin taivaaseen, kun sinä olet
siinä?

Jo tänään olen kanssasi paratiisissa.

Muille kuolema on, ei meitä varten.
Rakkaus elää iankaikkisesti.

Sisko Hottola

Visitaatio A.

Kuolema tuli kylään,
söimme ja joimme,
tunsimme toisemme,
nauroimme ja lauloimme,
elämän viheliäisyyttä,
raskaan taakan loppua

Kuolema tuli kylään,
tuttuja olimme,
salaisia rakastajia,
pimeässä kohdanneita,
päivän valoon astuneita

"Odotin sinua jo..."

Visitaatio B.

Kuolema meni kylään,
läheiseni tykö,
maallisen rakkaani,
vanhuuteni tukeni,
muistutti katoavaisuudestaan,
tuhkasta olemme tämän maan

"Vie minut!"

huusin kalman kuningattarelle
suloiselle suutelijalle,
rajojemme matkaajalle,
suuren virran lautturille

Kuolema vei kylästä,
osan minusta,
osa minua,
kalliimpi kokonaisuuttani,
en ole kaikki, mitä olen.

Kuolema tuli kylään,
rakkauteni repussa

Piste ja pilkku

Kuolema on verho, joka laskeutuu esityksen loputtua,

kuolema on verho, joka kätkee alttarille kävelevän
morsion

kuolema on verho,
kauneudelle ja taiteelle,

kuolema on verho,
piste ja pilkku.,

Joel Waris

Yhden heistä nähtyä valonjuovan pimeydessä

Ottaakseen käsiinsä valkeuden valon vapinan

Nuo muut, heikkoutensa viittojen alta

Syöksyivät esiin

Palelevilla käsillään kutsuivat kalmaa, iskivät soihdun
sammuksiin

Haluten sen lämpöä

Valonkantajalta

Repivät ihon peitokseen, käsistä ja jaloista tekivät
reen

Säästääkseen itseltään kulkemisen vaivan.

Valonkantajan hampaista, ketään puremattomista

Tekivät helmet itselleen, näyttämään hyvyyttään

jumala ei tullut vastaan

Lumen valkea valaisi kylmässä.

Kauan istuivat he

Lukivat lunnaita oikeudelle

Ei tarvittu sielunmessuja

Heille jotka kuolivat pystyyn

odottaessaan rakkauden tekoja

Sitten olivat he

arkisen pahuuden yläpuolelle nousseet

Eivät nähneet istuvansa

Muiden päällä

Maailma ei kantaisi

Jolleivät he olisi niin pieniä.

Mari-Helmi Pirhonen

Elämän sykli

Varjot vaikeroivat kuoleman edessä,
sillä pimeydessä riemuitsee kalman kajo
väripaletin tummanpistävänä kirjona

Kiitos kuoleman, näen ruskan,
saan hetken hengähtää,
liikuttua kosketuksestasi

Tavatkaamme taas
elämän syklin jälkeen,
kun kajosi sieluni valaisee

Joel Waris

